

JORDI PLAY

Jordi Folch, premi Folch i Torres de literatura per a nois i noies; Ramon Erra, Mercè Rodoreda de contes; Marcel Riera, Carles Riba de poesia; Joan Mas i Vives, finalista del Sant Jordi de novel·la; Mercè Anguera, Joaquim Ruyra de literatura juvenil; i Sebastià Alzamora, premi Sant Jordi.

Alzamora i Erra esperen ara el premi dels lectors

El 8 d'octubre del 1936, 46 germans maristes van ser afusellats pels anarquistes de la FAI al cementiri de Montcada. Formaven part d'un grup de més de 107 que es creien salvats perquè la congregació havia pagat una important quantitat de diners al secretari general de la Junta de Seguretat, el dirigent anarquista Aurelio Fernández Sánchez, en canvi de rebre protecció fins al moment de pujar al vaixell que els esperava al port per a dur-los sans i estalvis a França. Però quan ja hi eren embarcats, foren traslladats per força a la txeca del convent de Sant Elies i, d'aquí, a Montcada.

Sebastià Alzamora, Ramon Erra i Marcel Riera van ser els triomfadors de la Nit de Santa Llúcia. EL TEMPS reproduceix el discurs que hi féu Muriel Casals, presidenta d'Òmnium Cultural.

Aurelio Fernández va dir als seus companys en la lluita revolucionària, en veure'ls arribar del port amb els dos autobusos plens de maristes: "Bona caça, nois, us felicito. Com disfrutau caçant aquests conillets. Us desitjo bona punteria."

Els van metrallar sense engegar-los el tret de gràcia. Un malferit va poder fugir, i va refugiar-se en una casa, on la dona li va donar les seves esparidenyes. Però els fills de la dona eren comunistes, i el van rematar de nou al cementiri.

El matí del dia 9, assabentat del cas el president Companys, els que no havien estat afusellats van ser traslladats per ordre de la Generalitat a la presó Model, i així van poder salvar la vida.

Si al cas real hi afegim –per la via de la ficció– la mort, l'estiu anterior, d'un sacerdot marista i un nen de menys de deu anys; les confessions del misteriós assassinat que es creu un vampir; les recerques d'un policia i d'un jutge enigmàtic; i el segrest d'un convent

Independència cultural i fiscal

Aquesta nit, vuitada de Santa Llúcia, celebrem la festa de les lletres catalanes. Avui també commemorem els cent anys de la mort del poeta Joan Maragall i seixanta anys del premi Joanot Martorell, precursor del premi Sant Jordi, que va guanyar Josep Pla.

Any rere any, Òmnium Cultural i les editorials que col·laboren amb nosaltres hem convertit aquesta nit en la nit de la literatura per excel·lència. Una nit amb una llarga trajectòria que ha permès que alguns dels millors escriptors del nostre país, que ja gaudien d'un ampli reconeixement, hagin guanyat el Sant Jordi, el Carles Riba o el Mercè Rodoreda. Però també és una nit que ha facilitat que d'altres autors més desconeguts hagin fet un gran pas endavant en la seva trajectòria, després d'haver obtingut aquests guardons. Òmnium està vivint un any molt especial. Celebrem el nostre cinquantè aniversari. Des de la Nit de Santa Llúcia 2010 a Viladecans fins avui, hem recordat els nostres fundadors i tots els que han fet possible que Òmnium sigui avui una entitat civil de referència que analitza el present i proposa iniciatives de futur per al país. És així com entenem la nostra fidelitat a tots els que ens han precedit. Així ho entenem i així ho estem fent. I això ho fem amb els nostres amics d'Acció Cultural del País Valencià i d'Obra Cultural Balear que precisament l'any que ve celebren també el seu cinquantè aniversari.

Avui és indispensable reconèixer la importància de la literatura, de la cultura. La cultura sempre és fonamental, però, ara, en un moment de tanta dificultat econòmica, esdevé imprescindible. La imaginació i el coneixement són eines necessàries a l'hora de pensar com volem organitzar la nostra vida en societat.

L'espectacle que esteu veient i que ha dirigit Paco Mir expressa el nostre compromís amb la cultura catalana i amb totes les cultures. Li agraïm aquesta magnífica posada en esce-

Muriel Casals

Presidenta d'Òmnium Cultural

na. També agraïm la col·laboració de l'Ajuntament de Barcelona que ha fet possible que l'acte final del nostre aniversari es faci a la capital de Catalunya.

Òmnium Cultural significa cinquanta anys de fidelitat al país i l'esperança d'un futur millor. I aquesta esperança de futur no només la desitgem sinó que la volem assolir tan aviat com sigui possible. Al juliol presentàvem tres línies de treball per avançar en aquest camí. Avui és bo recordar-les perquè mantenen intacta la seva vigència:

“Cal racionalitzar l'actuació de l'administració en l'àmbit cultural i fer-la més potent amb menys diners”

1) La independència cultural. Aquest és un país que ha de bregar sol per impulsar la seva cultura. Però sabem que som capaços de treballar bé i de projectar-la amb èxit de portes enfora. Ens sentim orgullosos de molts productes culturals catalans. En citaré només dos que són paradigmàtics: 1) la pel·lícula *Pa Negre*, que és resultat de la combinació de la imaginació del novel·lista Emili Teixidor, de l'art del director Agustí Villaronga i de la tenacitat de la productora Isona Passola; 2) la gran novel·la de Jordi Cabré *Jo confesso*, la darrera creació d'un autor reconegut arreu i que és una aportació catalana a la literatura universal.

Tenim la cultura, tenim la indústria i tenim el públic. Ara només ens manca un estat que potenciï aquestes riqueses tal com ens recorda sovint el conseller de Cultura. Aquest estat no el tenim i tenim seriosos dubtes que algun dia l'estat espanyol actui com a tal.

Fins ara, els auguris no han estat bons i l'educació només n'és un dels exemples. A principi de setembre reclamàvem que no es posi en dubte la immersió lingüística a les escoles del país. Plantejàvem la necessitat que el català es mantingui com a llengua vehicular als centres. L'anunci d'ahir al Congrés espanyol qüestiona aquest model. Nosaltres treballarem amb tota la tenacitat per mantenir-lo, perquè està demostrat que és un model de prestigi, sòlid, que ha ajudat a cohesionar la societat catalana. Des d'Òmnium no acceptarem fer ni un pas enrere.

Sovint ens preguntem si nosaltres serem capaços de constituir un estat. La realitat ens demostra, dia a dia, que no podem aturar-nos. Hem de treballar com fòssim un país normal amb un estat normal. Entenem que el moment és difícil, terrible, en alguns aspectes. Sabem que la rebaixa en els recursos s'ha de pal·liar amb un esforç d'eficiència.

Necessitem ser eficaços i per això, benvolgut conseller, la nostra administració no pot fer cap concessió a la inèrcia equivocada o a l'arbitrarietat; cal racionalitzar l'actuació de l'administració en l'àmbit cultural i fer-la més potent amb menys diners. Les institucions privades i les públiques hem de treballar plegades per aprofitar al màxim el que tenim. Us demanem, conseller, que el nostre govern actui com un govern de debò i us reclamem a vós, que ens dieu que voleu un estat, l'actuació pròpia d'un ministre. Mai com un delegat de ningú.

Us demanem també, conseller, que respongueu a qualsevol agressió que es faci contra la llengua catalana arreu del territori on es parla com si es fes a Catalunya. Perquè debilitar-la en qualsevol punt del seu domini és igualment debilitar-la aquí. I això ens implica a tots els que la tenim com a pròpia. >>>

>> 2) Avui fem referència de nou a la independència fiscal. Potser no faria falta, en una nit dedicada a les lletres, però les circumstàncies que patim són tan dures, tan extremes, que ens hi obliguen. Òmnium ha instat el govern de la Generalitat a aconseguir una relació fiscal justa amb l'estat central. Com que ens sembla difícil que aquest objectiu es pugui aconseguir en les actuals circumstàncies polítiques a Espanya, cal començar a preparar una resposta civil. Per això Òmnium ja treballa en l'objecció fiscal. La societat civil ha de reaccionar, no podem quedar-nos impassibles quan el govern de l'estat es burla del nostre govern

i incompleix amb escarni els seus compromisos. Hem de demanar a la Generalitat que es mantingui ferma, que reaccioni amb intel·ligència i duresa. També hem de demanar als catalans que facin costat al seu govern. Catalunya viu els moments més difícils de la seva història recent i cal respondre amb decisió, intel·ligència i contundència.

3) Finalment, ens vàrem comprometre en l'exercici del dret a decidir. Les dificultats econòmiques obliguen a tancar equipaments públics i a reduir prestacions socials. Això suposa afeblir el nostre estat del benestar en un moment en què les xifres d'atur són esgarrifoses. Altra vegada, ens

n'hem de sortir sols. Només ho farem si entenem que som una nació, que som un subjecte de sobirania, i exercim, per tant, el nostre dret i el nostre deure de decidir el nostre futur. Instem, doncs, el govern que presenti al Parlament la llei que ens ha de permetre decidir a les urnes sobre la relació fiscal que volem amb l'estat. Com a primer i necessari pas per fer-nos capaços de canviar la crisi pel progrés. Només si Catalunya gestiona els impostos que són el resultat de l'esforç productiu de tots els que hi vivim, podrem assegurar la cohesió social que és la base de la nostra necessària cohesió nacional.

Tenim molta feina i la volem fer.

de monges amb una novícia sensible a l'art musical que simbolitza la puresa en un món dominat pel mal desfermat, tenim la novel·la guanyadora del premi Sant Jordi, *Crim de sang*, de Sebastià Alzamora (Lluçmajor, Mallorca, 1972), que Proa publicarà el mes de febrer.

L'autor la qualifica de *thriller* gòtic, barreja de moments i elements històrics i ficticis, i barreja de molts gèneres: "M'agrada el joc d'entrar i sortir dels gèneres", diu.

'Crim de sang', de Sebastià Alzamora, és una novel·la colpidora que no deixarà indiferent ningú, considera el jurat

L'acció comença el juliol revolucionari del 36 i s'atura a final de setembre, quan les negociacions entre els maristes i els anarquistes, que es van dur a terme en un bar de la plaça de la Universitat, encara eren obertes.

El premi Sant Jordi ha de convertir un autor, plenament encaixat en els cenacles literaris, mediàtics i institucionals, en un nom popular i llegit entre el gran públic, atès l'èxit que els Sant Jordi tenen el Dia del Llibre.

"És una novel·la impactant que no deixarà indiferent ningú", ha pronosticat Laura Borràs, component del jurat.

Ramon Erra (1966), escriptor del Lluçanès nascut accidentalment a Vic, tam-

bé espera que el premi Mercè Rodoreda de contes que ha obtingut amb el recull *La vida per rail* li faci fer un salt en la seva projecció. A més, amb el llibre, que serà editat per Proa, entra en l'òrbita del Grup 62. Fins ara havia publicat a La Magrana i en editorials petites. Molt ben considerat per la crítica, és un narrador molt personal i innovador, d'estil esmolat, que busca l'expressivitat màxima des de l'economia narrativa, ben al contrari que el barroc Alzamora.

El viatge és el tema del recull premiat. *La vida per rail* és format per contes que bàsicament sorgeixen d'un viatge amb tren per Europa que fa una família, un fet autobiogràfic.

Poden ser històries que explica un viatger o l'autor pot imaginar-se sobre la vida d'un viatger desconegut. O històries relacionades amb les ciutats visitades durant el viatge. Algunes reflexionen sobre la construcció dels contes.

Les històries són molt diferents i en general els relats —va anunciar Francesc Ardolino, membre del jurat— són oberts, però tots mostren un equilibri gairebé perfecte entre la maduresa narrativa i una sensació de frescor.

Com és tradicional, Proa editarà també el finalista del Sant Jordi, *Kabul i Berlín a l'últim segon*, de Joan Mas i Vives (Maria de la Salut, Mallorca, 1951). És una novel·la formada per les vides de tres amics de barri, un periodista, un esportista i un militar, que fa una radiografia de la conflictivitat del món durant el canvi del segle XX al XXI.

El poeta i traductor Marcel Riera (Badalona, 1956) passarà a la història del Carles Riba per haver estat premiat amb un títol que el jurat va obligar a canviar. Es deia *Les sil·labes molles* i es dirà *Llum d'Irlanda*. El llibre neix de la passió del poeta per la poesia anglesa del segle XX, especialment la irlandesa, amb un autor especialment estimat, Seamus Heaney. Entre els mèrits literaris i polítics del nou Carles Riba, es destaca la seva feina com a membre del consell editorial d'"El Cercle de Viena".

Els restants premis literaris de la nit van ser per a Jordi Folck (*Llibre d'Encanteres de la vella Taràndula*, Folch i Torres, infantil); Mercè Anguera (*La princesa invisible*, Joaquim Ruyra, juvenil); Josep Ontón (*El reencarnament postmodern*, Joan Maragall d'assaig), i Vicent Baydal (*Els orígens de la revolta de la Unió del Regne de València (1330-1348)*, Ferran Soldevila de biografia, memòries i estudis històrics).

Lluís Bonada